

NTNUs system for kvalitetssikring av utdanning

Vedtatt av Styret 13. juni 2012

Innhold

1. Om NTNUs kvalitetssystem	1
2. Mål for NTNUs kvalitetssikringssystem og kvalitetsarbeid	1
3. Organisatoriske rammer og myndighetsforhold	2
3.1. Modeller for organisering av studieprogram	2
3.2. Særskilte utvalg	3
4. Studentenes medvirkning.....	3
5. Felles krav til kvalitetssikring på NTNU	4
5.1. Felles krav for kvalitetssikring av NTNUs studieportefølje	4
5.2. Felles krav for kvalitetssikring av studieprogram	4
5.3. Felles krav for kvalitetssikring av emner	4
5.4. Felles krav for kvalitetssikring av ph.d.-utdanningen	4
5.5. Felles krav for kvalitetssikring av studieadministrative prosesser.....	5
6. Rektors oppfølging av kvalitetsarbeidet	5
7. Støttesider for kvalitetsarbeid.....	5

1. Om NTNUs kvalitetssystem

Etter universitets- og høyskoleloven § 1-6 skal institusjonene ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring. Studentevalueringer skal inngå i systemet.

Kunnskapsdepartementet har i forskrift fastsatt nærmere bestemmelser om kvalitetssikringssystemet¹.

NTNUs strategi vektlegger kvalitet i utdanningen og har som mål at “All utdanning er preget av kvalitet på høyt internasjonalt nivå, faglig og pedagogisk” og at “Alle fagmiljøer skal utvikle god utdanningsledelse og kvalitetskultur med bruk av systematisk evaluering og god oppfølging”

For å bidra til å nå disse målene har NTNU utviklet et system for kvalitetssikring av utdanningen som bygger på egne erfaringer, erfaringer fra andre universitet og nasjonale kriterier og krav. Dette dokumentet beskriver de felles krav NTNU stiller til kvalitetssikring av utdanningen og rammene for arbeidet. I tillegg til de felles kravene som er nedfelt i dette dokumentet, har fakultetene utfyllende beskrivelser av eget kvalitetsarbeid og rolle- og ansvarsfordeling tilpasset faglig egenart og organisatoriske forutsetninger. I tillegg kommer også føringer som er nedfelt i lov og forskrift og lokale bestemmelser.

2. Mål for NTNUs kvalitetssikringssystem og kvalitetsarbeid

Formålet med NTNUs kvalitetssikringssystem er å sikre og utvikle kvaliteten på utdanningstilbudet på alle nivå; bachelor, master, ph.d. og etter- og videreutdanning. Kvalitetssikringen omfatter alle prosesser og aktiviteter som har betydning for utdanningskvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet og relevans for arbeidslivet og samfunnet forøvrig.

Kvalitetsarbeidet skal være en integrert del av virksomheten og ta utgangspunkt i læringsmålene for emner og studieprogram. Læringsmålene skal synliggjøre den faglige ambisjonen for studentenes læringsutbytte og utdanningens samfunnsrelevans. Kvalitetsarbeidet skal være orientert mot kvalitetsutvikling og måloppnåelse og skal samtidig sikre konsistens mellom emnenes og studieprogrammets læringsmål og tiltak for å nå disse målene.

Følgende tema bør adresseres i kvalitetsarbeidet:

- Er læringsmålene for emner og studieprogram oppdaterte, forankret i fagmiljøet og kommunisert til studentene?
- Er fagambisjonen knyttet til studieprogrammene forankret i strategiske planer for forskning, ressursprioriteringer og HR-tiltak?
- Støtter emneporteføljen og emnenes læringsmål studieprogrammets læringsmål?

¹ FOR 2010-02-01 nr 96 (<http://www.lovdata.no/for/sf/kd/xd-20100201-0096.html>)

- Støtter undervisningsformer, læringsaktiviteter og vurderingsformer emnenes og programmens læringsmål?
- Gir sensur og karaktersetning et riktig bilde av studentenes prestasjoner og læringsutbytte?
- Sikres studentene reell medvirkning og fremmer læringsmiljøet studentens initiativ, engasjement og læring?
- Støtter og fremmer den fysiske infrastrukturen og de administrative støttefunksjonene kvalitetsambisjonene knyttet til studiene?

3. Organisatoriske rammer og myndighetsforhold

Utdanningskvalitet er et institusjonelt ansvar, og Styret har det overordnede ansvaret for at NTNU har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring. Ansvaret for at kvalitetssystemet blir tatt i bruk og tilpasset lokale forhold innenfor vedtatte krav er et linjeansvar, dvs. et ansvar for Rektor, Dekaner og Instituttledere. Samtidig er kvalitetsutvikling krevende prosesser som forutsetter kommunikasjon og samhandling innenfor og på tvers av organisatoriske enheter og aktører; i faglige, administrative og tekniske funksjoner. For å sikre kontinuitet over tid og knytte målsettinger til oppfølgende prioriteringer og tiltak, er forankringen av kvalitetsarbeidet i NTNUs myndighets- og beslutningslinjer viktig. Kvalitetsarbeidet skal derfor integreres i den ordinære styrings- og ledelsesstrukturen.

Studieprogrammene forvaltes av fakultetene jf. NTNUs studieforskrift² og ph.d.-forskriften³. Dekanus er ansvarlig for at det allokeres tilstrekkelige faglige og administrative ressurser til kvalitetsarbeidet, at kvalitetsarbeidet gjennomføres og at det følges opp med tiltak.

3.1. Modeller for organisering av studieprogram

Dekanus kan velge å delegere kvalitetssikringsoppgavene av studieprogram til Instituttleder eller til en studieprogramleder. Dersom Instituttleder har fått programlederansvar, kan denne velge å delegere dette videre til en programleder.

Studieprogramleder ivaretar strategiske initiativ og har en rådgivende funksjon når det gjelder å utvikle studieprogrammets samfunnsrelevans, faglige kvalitet og profil. Studieprogramleder skal sørge for studentenes medvirkning og tilbakemelding i saker som har relevans for læringskvalitet og læringsmiljø.

Der Instituttleder også er programleder skal det tydeliggjøres hvordan kvalitetssikringsansvaret ivaretas for å håndtere mulig rollekonflikt mellom hensyn til kvalitet og hensyn til ressurser og økonomi.

² FOR 2005-12-07 nr 1684: (<http://www.lovdata.no/for/sf/kd/xd-20051207-1684.html>)

³ Forskrift av 2012-01-23 for ph.d. ved NTNU (gjeldende fra 01.08.12):
http://www.ntnu.no/c/document_library/get_file?uuid=4dc6f975-d4d1-4bbf-ae2-ca56c57c396e&groupId=5672661

Dersom Dekanus eller Instituttleder delegerer oppgavene med kvalitetssikring av et studieprogram til en studieprogramleder, skal Dekanus eller Instituttleder påse at det er rimelig samsvar mellom delegerte oppgaver, og myndighet og virkemidler for å utøve disse.

Studieprogramleder oppnevnt av fakultetet rapporterer til Dekanus. Studieprogramleder oppnevnt av institutt rapporterer til Instituttleder.

Uavhengig av hvilken modell som velges, skal ansvarsfordeling og delegering være klart definert og kommunisert til ansatte og studenter.

3.2. Særskilte utvalg

Utdanningsutvalget (UU) er et rådgivende utvalg for Rektor innenfor utdanningsområdet og skal gi råd til Rektor om kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten og den årlige kvalitetsmeldingen.

Det sentrale forskningsutvalget (SFU) er et rådgivende utvalg for Rektor innenfor forskerutdanning.

Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen (FUS) og Forvaltningsutvalget for de 5-årige lektorutdanningene (FUL) er forvaltningsutvalg organisert under Rektor. FUS og FUL skal ivareta den tverrfakultære koordineringen av sivilingeniørutdanningen og lektorprogrammene og utvikle felles kvalitetskrav for programmene. Utvalgene skal i henhold til sine mandater påse at kvalitetsarbeidet blir fulgt opp og utarbeide en årlig rapport om utdanningene ved NTNU med vekt på kvalitetsforbedrende tiltak. Utvalgene rapporterer til Rektor.

Læringsmiljøutvalget (LMU) er et rådgivende organ for NTNUs Styre og ledelse og har ansvar for det helhetlige arbeidsmiljøet for studentene. LMU rapporterer til Styret i form av en årlig rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø.

4. Studentenes medvirkning

Ifølge Universitets- og høyskoleloven § 1-6 skal studentevalueringer inngå i systemet for kvalitetssikring. Studentene har en viktig rolle i kvalitetsarbeidet på NTNU og NTNUs strategi sier at «Studentene må ta ansvar for egen læring og involvere seg i utviklingen av utdanningstilbud, undervisning og læringsmiljø» og at «Vi skal involvere studentene sterkere i å forbedre utdanningskvaliteten og skape et variert og godt læringsmiljø». Dette innebærer blant annet at evaluering av emner og program skal organiseres slik at studentenes vurderinger inngår som en del av grunnlaget for utviklingsarbeidet.

Studentene er organisert med et tillitsmannsapparat på alle nivå i organisasjonen og skal inkluderes i kvalitetssikringsarbeidet gjennom sine kanaler på de ulike nivåene, samt ved deltagelse i sentrale råd og utvalg. De har en politisk ledelse som skal bidra i prosessene på sentralt nivå og bistå tillitsmannsapparatet.

5. Felles krav til kvalitetssikring på NTNU

5.1. Felles krav for kvalitetssikring av NTNUs studieportefølje

Styret ved NTNU behandler årlig endringer i NTNUs studieprogramportefølje. Både egne program og nasjonale og internasjonale samarbeidsprogram inngår i denne helheten. Forslag om nye bachelor- og masterprogram skal utarbeides med utgangspunkt i NTNUs kravspesifikasjon for etablering av nye studieprogram⁴.

5.2. Felles krav for kvalitetssikring av studieprogram

- Alle studieprogram skal ha en studieprogramleder.
- Alle studieprogram skal ha et studieprogramråd hvor studenter inngår. Ordinært skal eksterne medlemmer; fra andre fagmiljø og/eller næringsliv/samfunnsliv, inngå.
- Alle studieprogram på NTNU skal gjennomgå en årlig kvalitetsoppfølging.
- På grunnlag av den årlige kvalitetsoppfølgingen, eller andre vurderinger, avklares behov for mer omfattende evaluering av studieprogrammet. Beslutning om evaluering fattes av Dekanus i samråd med den som eventuelt har fått delegert oppgaver med kvalitetssikring.
- Kvalitetsarbeidet og utviklingstiltak skal rapporteres. Studieprogramleder oppnevnt av fakultetet rapporterer til Dekanus. Studieprogramleder oppnevnt av institutt rapporterer til Instituttleder.
- I Rektors årlige kvalitetsmelding rapporterer fakultetene om hvilke studieprogram som har gjennomgått en mer omfattende evaluering og om resultat og oppfølging av disse.

5.3. Felles krav for kvalitetssikring av emner

- Instituttet har overordnet ansvar for emnene og kvalitetssikringen av disse.
- Alle emner skal ha en emneansvarlig.
- Ved hver gjennomføring skal alle emner gjennomgå en kvalitetsoppfølging. Selvstendige studentevalueringer skal være en del av datagrunnlaget.
- Referansegrupper skal opprettes og involveres underveis. På emner med få studenter kan andre former for involvering vurderes i samråd med studentene.
- Instituttleder har ansvar for å påse at kvalitetsoppfølging av emner gjennomføres.
- Kvalitetsarbeidet og utviklingstiltak skal rapporteres til Instituttleder. Innholdet gjøres tilgjengelig for studentene i emnet og neste kull studenter.

5.4. Felles krav for kvalitetssikring av ph.d.-utdanningen

- Ph.d.-utdanningen omfattes av NTNUs kvalitetssystem. Felles krav for kvalitetssikring av emner gjelder også innen ph.d.-utdanningen.
- NTNUs felles standard og håndbok for kvalitet i ph.d.-utdanningen skal ligge til grunn for fakultetets kvalitetssikring⁵.

⁴ http://www.ntnu.no/c/document_library/get_file?uuid=53f9e54b-ae4b-43c2-a1c9-0a85bc2102d6&groupId=7305088

⁵ <http://www.ntnu.no/documents/304017/9700250/Phd-haandbok-norsk.pdf>

5.5. Felles krav for kvalitetssikring av studieadministrative prosesser

NTNUs strategi sier at organisasjonen skal ha “effektive støttefunksjoner og informasjonssystemer som er tilpasset primæroppgavene og studentenes læring”.

Rektor har ansvar for den daglige driften av alle sider ved virksomheten, inkludert kvalitetssikring av de studieadministrative prosessene. De som har fått delegert ansvar for studieadministrative funksjoner sentralt og på fakultetene skal sørge for kvalitetssikring av disse og for at kvalitetsarbeidet sees i sammenheng med virksomhetens og brukernes behov. Dette for at de administrative støttefunksjonene på best mulig måte skal støtte kvalitetsambisjonene knyttet til NTNUs utdanningstilbud. Ansvarlig for de studieadministrative prosessene skal sørge for kontinuerlig og god dialog med brukerne og sette i verk hensiktsmessige tiltak på bakgrunn av dette.

6. Rektors oppfølging av kvalitetsarbeidet

Formålet med kvalitetssikringssystemet er å sikre kontinuerlig forbedring og utvikling av utdanningskvaliteten på NTNU. Målet med rapportering og dokumentasjon er å gi et godt grunnlag for å sette i verk hensiktsmessige tiltak. Informasjon med relevans for kvalitet i utdanningen skal gå til dem det angår, til de som har ansvar for å sette i verk tiltak og til de som har myndighet til å disponere ressurser og bidra til hensiktsmessig tilrettelegging.

Rektor vil ut fra sitt behov som ansvarlig for utdanningskvaliteten ved NTNU kunne etterspørre informasjon fra alle nivå. Fakultetene sender årlig melding om hvordan kvalitetsarbeidet er blitt gjennomført og eventuelle behov for nye forbedringstiltak. Meldingene fra fakultetene danner grunnlaget for Rektors årlige kvalitetsmelding til NTNUs Styre. Her samles grunnlag, kvalitetsvurderinger og tiltak på alle nivå og gir slik et helhetsbilde av utdanningskvaliteten på NTNU og arbeidet som gjøres for å utvikle denne.

7. Støttesider for kvalitetsarbeid

Som en del av kvalitetssystemet har NTNU støttesider for utdanningskvalitet på NTNU (KVASS), som gir informasjon og råd om hvordan man kan gjennomføre kvalitetsarbeidet. Støttesidene er basert på praksis og erfaringer fra fagmiljøene.

Fakultetene har egne kvalitetssider med eventuelle utfyllende beskrivelser av kvalitetsarbeid og rolle- og ansvarsfordeling tilpasset faglig egenart og organisatoriske forutsetninger.

